

Διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των αγροτικών κοινωνιών και του περιβάλλοντος στη Μεσόγειο με Λύσεις Βασισμένες στη Φύση

Η σύμπραξη των εταιρών του **Mara-Mediterra** καλωσορίζει τους αναγνώστες σε αυτό το πρώτο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο του έργου **Mara-Mediterra** που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του προγράμματος PRIMA. Το έργο, που ξεκίνησε την 1η Απριλίου 2022 και έχει προβλεπόμενη διάρκεια 36 μηνών, φιλοδοξεί να προωθήσει την υιοθέτηση αγρο-οικολογικών πρακτικών και λύσεων οικο-μηχανικής σε όλη τη Μεσόγειο.

Η ενθουσιώδης επιθυμία παρουσίασης των διαπιστευτηρίων του Mara-Mediterra!

Από την πρώτη στιγμή, οι ερευνητικές ομάδες της σύμπραξης άδραξαν κάθε ευκαιρία για να παρουσιάσουν το αντικείμενο και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου.

Μεταξύ αυτών των προσπαθειών, η παρουσίαση από τον συντονιστή του έργου **Mara-Mediterra**, **Δρ Βασίλειο Τακαβάκογλου (Ινστιτούτο Εδαφοδατικών Πόρων, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ)** σε παράλληλη εκδήλωση της COP27, στις 11 Νοεμβρίου 2022, προσέκλυσε τα φώτα της δημοσιότητας. Μιλώντας στην Ενότητα με τίτλο "Περιφερειακές δράσεις για την υποβάθμιση της γης, την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή & την επισιτιστική ασφάλεια", τόνισε την επιτακτική ανάγκη μετασχηματισμού των σημερινών συστημάτων παραγωγής τροφίμων και των διαχειριστικών πρακτικών των εδαφοδατικών πόρων, για να αντιμετωπίσουμε τις αλληλένδετες προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής, της διαφύλαξης της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος μέσω της υπεύθυνης συμπεριφοράς των πολιτών.

(Αριστερά) Η συντονίστρια της ενότητας, κα Alessandra Sensi από την Ένωση για την Μεσόγειο (UfM), συμφώνησε πλήρως με τους προβληματισμούς και τις δυσκολίες ευρείας διάδοσης βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης της γης που παρουσίασε ο Βασίλης. (Δεξιά) Ο καθηγητής Angelo Riccaboni, επικεφαλής του προγράμματος PRIMA, σημείωσε ότι τα Ζωντανά Εργαστήρια του **Mara-Mediterra** αποτελούν μια πολλά υποσχόμενη προσέγγιση για

την ανάπτυξη και διάδοση της τεχνογνωσίας και των αποτελεσμάτων του έργου με την συνεργασία των ίδιων των αγροτών και των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων ώστε να συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου.

Εύσημα πρέπει να αποδοθούν, επίσης, στον Αλγερινό εταίρο, τη βιομηχανία AMENHYD. Διοργάνωσε την πρώτη ενημερωτική ημερίδα με πλήθος συμμετεχόντων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της διαχείρισης των δασών και των υδάτων, και στη συνέχεια ακολούθησε η εναρκτήρια εκδήλωση του έργου στην Djelfa με παρουσία τεσσάρων υπουργών της Αλγερίας. Η Djelfa, γνωστή και ως πύλη της Σαχάρας, είναι η τοποθεσία όπου η AMENHYD θα δρομολογήσει την εφαρμογή ενός πρωτοκόλλου μικρο-οικοσυστημικής δάσωσης, υποστηρίζοντας ενεργά το εμβληματικό έργο της χώρας, γνωστό ως Πράσινο Φράγμα.

Επιτυχής αντιμετώπιση της ερημοποίησης με τη βοήθεια της Φύσης!

Έχοντας αποδείξει ότι είναι ένας πολύ επιτυχημένος επιχειρηματίας στην Ελλάδα και τη Ρουμανία, ο Αντώνιος Τιρπιντήρης θέλησε να δώσει κάτι πίσω στο νησί όπου μεγάλωσε και ενηλικιώθηκε. Του έκανε ιδιαίτερη εντύπωση η συνεχιζόμενη ερημοποίηση στις δυτικές ακτές του νησιού της Λέσβου.

Ο Αντώνης και η σύζυγός του, Φωτεινή, επιφύλαξαν θερμή υποδοχή στους εταίρους του **Mara-Mediterra**, στο κτήμα τους Φάρος στο Σίγρι κατά τη διάρκεια της επίσκεψης πεδίου που διοργανώθηκε στο πλαίσιο της πρώτης συνάντησης του έργου **Mara-Mediterra**.

Η πρώτη τους επιλογή ήταν μια βόλτα στο κτήμα, όπου έχουν επενδύσει στη φύτευση 44.000 ελαιόδεντρων. Σε όποιον γνωρίζει το πρόβλημα της έλλειψης νερού σε αυτό το τμήμα του νησιού του Βορείου Αιγαίου, αυτή η προσπάθεια θα φαινόταν σίγουρα ενάντια στις πιθανότητες, αν όχι μάταιη. Η αποφασιστικότητά τους απέδωσε καρπούς, καθώς αυτό το πλήθος ελαιόδεντρων μαζί με εκατοντάδες φοίνικες που φύτεψαν ως ανεμοθραύστες, άλλαξαν αποτελεσματικά το μικροκλίμα της περιοχής. Ο Αντώνης διηγήθηκε πώς η ετήσια βροχόπτωση διπλασιάστηκε από μόλις 400 χιλιοστά όταν ξεκίνησαν την πρωτοβουλία τους πριν από περίπου μια δεκαετία, σε πάνω από 800 χιλιοστά σήμερα.

Καθώς ο περίπατος πραγματοποιήθηκε νωρίς το απόγευμα με τη θερμοκρασία να κυμαίνεται γύρω στους 30 βαθμούς, ο Αντώνιος είχε άλλη μια έκπληξη για εμάς. Μας κάλεσε να αγγίξουμε το έδαφος και προς έκπληξη όλων, το έδαφος εξακολουθούσε να είναι υγρό! Μας διαβεβαίωσε ότι με τη συγκομιδή της ελιάς να είναι προ των πυλών, τα δέντρα δεν ποτίζονται. Ο πραγματικός λόγος ήταν η φυτοκάλυψη του εδάφους και η διατήρηση των οργανικών υπολειμμάτων που εφαρμόζει ώστε να διατηρείται η εδαφική υγρασία σε όσο των δυνατών υψηλότερα επίπεδα.

Ο Αντώνιος Τιρπιντήρης μοιράζεται τις Λύσεις Βασισμένες στη Φύση που εφαρμόζει για την αντιμετώπιση της ερημοποίησης στο κτήμα του στη Λέσβο © SWRI

Διατηρώντας την εδαφική υγρασία με τη βοήθεια φυτοκάλυψης © Leonardo Verdi, UNIFI

Αποψη του Κτήματος Φάρος: αντιμετώπιζοντας τη διάβρωση με αναβαθμίσεις και φυτεύσεις © Leonardo Verdi, UNIFI

Αν του παρουσιαζόταν η ευκαιρία, θα απασχολούσε ευχαρίστως μεγαλύτερο εργατικό δυναμικό, τουλάχιστον για να ελέγξει τη διάβρωση, π.χ. με επέκταση των αναβαθμίσεων. Ωστόσο, ακόμα και για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης είχε μάθει πώς να αξιοποιεί τη βοήθεια της φύσης: ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη φυτών με βαθύ ριζικό σύστημα στα επικλινή εδάφη. Ο Αντώνιος σαφώς και δεν θα ακουστεί να αποκαλεί τίποτα ζιζάνιο, καθώς αξιοποιεί όλο το φυτικό υλικό του κτήματος και τα διαθέσιμα οργανικά υπολείμματα της περιοχής για την παραγωγή εξαιρετικής ποιότητας οργανικού λιπάσματος με την τεχνική της κομποστοποίησης. Η μακροχρόνια επένδυσή τους στη φύση έχει καταστήσει το Κτήμα Φάρος ένα τόπο υψηλής βιοποικιλότητας με φυτά, πουλιά και ζώα. Είναι δικαιολογημένα υπερήφανοι και για την εκπληκτική ποιότητα του Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιόλαδου που παράγεται στο ελαιοτριβείο τους στο Σίγρι, το οποίο είναι εξοπλισμένο με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας.

Ανάρτηση της πρώτης σειράς βίντεο στο κανάλι του Mara-Mediterra στο YouTube

Η επιτυχημένη υιοθέτηση αγρο-οικολογικών πρακτικών, όπως αυτές που εφαρμόζει ο Αντώνιος Τριπιντήρης, καθώς και άλλοι αγρότες στην Ιταλία, την Ελλάδα και τη Μάλτα, καταγράφονται και αναρτώνται στο κανάλι του **Mara-Mediterra** στο YouTube. Τα βίντεο αυτά θα αποτελέσουν μέρος μιας αρχικής σειράς μαρτυριών-συνεντεύξεων, οι οποίες φέρνουν στο προσκήνιο τα οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη από την υιοθέτηση πρακτικών όπως η χρήση οργανικής λίπανσης, η μειωμένη εδαφοκατεργασία, η πράσινη εδαφοκάλυψη και άλλα. Παράλληλα με αυτή την προσπάθεια, της οποίας ηγείται η Anna Dalla Marta από το Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, μια άλλη σειρά από βίντεο θα αναδείξει τις προκλήσεις στην αντιμετώπιση της υποβάθμισης των εδαφοδατικών πόρων στις 5 περιοχές εστίασης του έργου **Mara-Mediterra**.

Το υλικό αυτό θα παρουσιαστεί στην πρώτη σειρά συναντήσεων εργασίας κοινωνικών εταίρων με θέμα: "**Ποιες είναι οι ανάγκες σας, τι μπορούμε να προσφέρουμε**". Για να επιτευχθούν άμεσα συγκρίσιμα αποτελέσματα, το πρόγραμμα των συναντήσεων περιλαμβάνει καταιγισμό ιδεών και άλλες διαδραστικές συνεδρίες στις οποίες οι συμμετέχοντες θα κληθούν να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με το γιατί οι αγρο-οικολογικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των προαναφερθέντων, εξακολουθούν να παραμένουν ευρέως ανεφάρμοστες σε ολόκληρη την Ευρώπη και σε όλη την περιοχή της Μεσογείου, παρόλο που τα οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη τους είναι τεκμηριωμένα από την ερευνητική βιβλιογραφία.

Επερχόμενες εκδηλώσεις

Ιανουάριος 2023: Οργάνωση της **Πρώτης Σειράς Συναντήσεων Εργασίας Κοινωνικών Εταίρων**, συμπεριλαμβανομένων φορέων άσκησης πολιτικής και λήψης αποφάσεων στους τομείς της γεωργίας, των υδάτων, του περιβάλλοντος και των χρήσεων γης, στις περιοχές εστίασης του **Mara-Mediterra** σε Αλγερία, Αίγυπτο, Ελλάδα, Λίβανο και Τουρκία.

Μάρτιος 2023: Επίσκεψη μιας εβδομάδας των κύριων ερευνητών της IRMCo, Anna Spiteri και Dirk De Ketelaere, για να συναντηθούν με τους ερευνητές του Ινστιτούτου Εδαφοδατικών Πόρων του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στην Ελλάδα προκειμένου να προετοιμάσουν την υποβολή της πρότασης Mara-Mediterra 2 σε επερχόμενη πρόσκληση του PRIMA. Η επίσκεψη αυτή χρηματοδοτείται από το **Travel and Mobility Grand** που απονεμήθηκε στην IRMCo από το Συμβούλιο Επιστήμης και Τεχνολογίας της Μάλτας. Πρωταρχικό θέμα στην ατζέντα θα είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων ευρύτερης εφαρμογής των Λύσεων Βασισμένες στη Φύση του έργου **Mara-Mediterra**, των απαιτούμενων εργαλείων υποστήριξης αποφάσεων και των δυνατοτήτων διασυνοριακής μεταφοράς τεχνογνωσίας σε όλη τη Μεσόγειο.

Απρίλιος 2023: Διοργάνωση της **Δεύτερης Συνάντησης Προόδου** των εταίρων του Mara-Mediterra στη Μάλτα. Πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη θα είναι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της πρώτης σειράς συναντήσεων εργασίας των κοινωνικών εταίρων και των αποτελεσμάτων του πιλοτικού Ζωντανού Εργαστηρίου που οργανώνει η IRMCo στη Μάλτα.

*Το παρόν ενημερωτικό δελτίο εκδόθηκε με την οικονομική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος PRIMA. Το περιεχόμενο του παρόντος ενημερωτικού δελτίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της IRMCo και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του προγράμματος PRIMA.
Συνολικός προϋπολογισμός: 2,54 εκατομμύρια ευρώ, 100% χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ.*

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Mara-Mediterra και ακολουθήστε μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

